

Baionan, 1999ko otsailaren 26an

J. Haritschelhar, euskaltzainburua,
H. Knörr, buruordea,
P. Goenaga, idazkaria,
J. A. Arana, diruzaina,
P. Altuna,
M. Azkarate,
J. L. Davant,
X. Diharce,
X. Kintana,
E. Larre,
J. M. Lekuona,
B. Oihartzabal,
P. Ondarra,
Tx. Peillen,
J. San Martin,
I. Sarasola,
J. M. Satrustegi eta
A. Urrutia
Euskaltzainak eta
J. L. Lizundia,
idazkariorde-kudeatzailea.

Baionan, Paue eta Aturri Herrialdeetako Unibertsitateko Fakultatean, 1999ko otsailaren 26an, bildu da Euskaltzaindia. Bilerari goizeko hamarrak eta hamarrean eman zaio hasiera. Ezkerreko zutabearen ageri dira bildu diren euskaltzainen izenak. Ezin etorria adierazi dute P. Charritonek, P. Salaburuk eta L. Villasantek.

Aurreko batzar-agiriak onartzea

Goizeko bilkurako akta dela eta, A. Urrutiaren oharrei buruz hartu ziren erabakiak ez datoz jasoak, eztabaidatu baziren ere. Paperekin nahasteren bat izan dela aitortu du idazkariak eta behar bezala zuzenduko dela okerra. Bestelako oharrak gabe, ontzat eman dira azken bi agiriak.

“Santu, san, done eta ingurukoak” txosten

Onomastika batzordeko Patxi Salaberriren gaixoaldia dela eta, ez dute arazoaz tratatzeko aukerarik izan. Hurrengo bilkurarako ekartzen saiatuko dira.

Muna hitzari dagozkion adibideak

Muna hitza adibide egokiz hornituko zuela aspaldi hitz eman zuen batzordeak. Baina, gauzak behar bezala ulertu ez, nonbait, eta gaurkoan ere ez dira adibideok ekarri. Hurrengorako izango omen dira.

Oinordetza hitza

Aurreko batzarrean *oinordekotza/oinordetza* bikotearen auzia erabakitzeke utzi zen. Bi hitzak, nonbait, aski parekatuak dabilta testuetan. A. Urrutiak dio gustu kontua dela eta berak ez duela arazorik. Azkenean biak sartzea onartu da. Hala ere, *oinordetza* sarrean Zuzenbideko hitza dela adieraziko da.

Ortozik-pasmo zerrenda

X. Kintana jaunaren oharrak jarri dira lehenbizi mahai ganean. *Oxala* sarrera dela eta, hitz hau bakarrik ere erabiltzen denez, beste adibideren bat ezartzea proposatzen du ohargileak. Azkenean, adibidea aldatzea onartu da: *Oxala hola mintzo balira!* jarriko da.

Pantaloi hitzari “Lgrt.” oharra ezabatu egingo zaio.

Papourdin hitzean ageri den bokal elkarketa hori ez du onartzen ohargileak. Azkenean, batzordearen proposamenez, *papo-urdirin* forman emango da hitz hori.

Paraboliko sarrerari, adibide gisa, *antena parabolikoa* jartzeko eskaria ez da ontzat eman. Dagoen bezala uztea erabaki da.

Paraje hitzak duen bigarren adiera (‘hurbil’) jasotzea ez da onartu. Hurrengo itzulirako utzi da. Lekukotasun gutxi da eta oso eremu mugatua du.

Paragrafo hitza bultzatu ahal izateko, ondoan “parrafo* e. **paragrafo**” ezartzea ontzat eman da.

Parranda hitzaren ondoan *parrandista* sartzeko eskaria egin du Kintana jaunak. Hurrengorako uztea erabaki da. Dena dela, *parrandero* hitza bera ezagunagoa dela dirudi.

H. Knörr jaunaren oharrak aztertzeari ekin dio ondoren batzarrak.

Ortzegun eta *ortzirale* hitzei *Ipar*. oharra ezabatu eta *L-N* ezartzea onartu da.

Oso sarrerari hiru azpisarrera ezartzea onartu da, bakoitza bere adibidearekin (*oso ederra, ogi osoa*, etab.). Hitz honen haritik, *osoko (osoko batzarra)* hitzaren premiaz eztabaida sortu da. A. Urrutiak bilatuko ditu hitz honen aztarnak eta nondik norakoak hurrengo bilerarako.

Ospitale hitza dela eta, ohargileak *eritegi*-ri eman nahi lioke lehentasuna. Ez da onartu eta lehengoan geratu da sarrera hori.

Ostatu hitza dela eta, bi adiera dituela esango da: 1. *ostatu eske gabiltza*; 2. *Ipar. Naf.* ‘taberna’. Gainera, honako azpisarrera hauek gehituko zaizkio: *ostatu eman, ostatuz egon, ostatu hartu*.

Oste hitzari *jende oste* azpisarrera gehitzea proposatzen du Knörr jaunak. Izatekotan ere, *jende* hitzaren azpian behar zukeen. Zerrenda osoa berrikustean sartuko da.

Ostera-ren azpisarrera gisa, -z *ostera* sartzeko ongi ikusiko luke ohargileak (*Jainkoaz osterera*). Baina hurrengo itzulirako uztea erabaki da.

Ostu-ren ordeaz *ohostu* proposatzeko beranduegi ote den galde egin du ohargileak. Batzordearen iritziz beranduegi da.

Zerrendan falta diren *otasa* eta *otin* hitzak sartzeko ez da onartu. Hurrengo itzulirako utzi dira.

Otu-ri buruzko oharra ohargileak berak erretiratu du.

Oxala interjekzioa euskara jasorako egoki ote den galde egiten du Knörr jaunak. Batzordeak hala dela uste du.

Ozar-en adiera azaltzeko ‘zakurra’ ikusteak poztu egin du ohargilea. Hala ere, z-/tx- auzia oraindik erabakizun denez gero, ‘zakurra’ kendu eta ‘ora’ ezartzea onartu da. Pozaldi laburra, hortaz.

Paraje hitzari aldamenean “Heg. eta Herr.” oharra gehitzea onartu da.

Azkenik, *pasillo* hitzari aldamenean “Herr.” oharra gehitzea eskatzen du H. Knörrrek bere oharretan. Hitz hori zerrendan ageri den moduan uztea erabaki da, ezer aldatu ez gehitu gabe.

Hirugarren ohargilea A. Urrutia jauna izan da.

Ortuzain eta *osabide* hitzak sartzeta onartu da.

Osagabe hitza sartzeko eskaria dela eta, *osatugabe* onartu da. “Izond.” dela esango da. *Osatzaille* hitza ere sartzeta onartu da. Gainera, Tx. Peillen enhar bat dela medio, *osatu*-ren sarreran ematen den hirugarren adiera aldatu du batzarrak, ‘zikiratu’ adieran Nafarroan ez ezik Zuberoan ere erabiltzen omen baita. Beraz, “N. eta Z.” oharra gehituko zaio aditz horri.

Osmio hurrengorako uztea erabaki da.

Osmosi sartzeta onartu da.

Oso sarreran, *oso-osoan* azpisarrera gehitzea ez da beharrezko ikusi. *Osoko* hitzari buruzko erabakia, berriz, hurrengo bilerarako utzia du, dagoeneko, batzar honek beronek.

Osotoro sartzeta onartu da. *Gip.* ‘osoki’ azalpenarekin.

Ospedun eta *ospegabe* sartzeta onartu du batzarrak.

Ospeldu aditzari leku egitea ontzat eman da: *ospel(du)*, *ospeltzen da* ad. ‘ospelak atera’ gisa emango da sarrera hori.

Ostikopunta sartzeko eskariari buruz, datuak hobeki aztertu beharra ikusten du batzordeak eta hala onartu du batzarrak ere. Dena dela, *ostikopean* azpisarrera gehitzea onartu da.

Otailari/otailu/otailugile/otailatu hitzak sartzeko eskaria hurrengo itzulirako uztea erabaki da. Gauza bera erabaki da *otalur*, *otserri*, *pagamendu*, *palaxu*, *panfleto*, *paraxutista* eta *parrilla* hitzei buruz.

Oxidazio sartzeta onartu da.

Paga hitza sartzeta eskatzen du ohargileak. Eztabaida sortu da hitz honen adieraz eman behar den azalpena dela eta. Azkenean bi adiera emango dira: 1. Ipar. ‘lansaria’, *apezen paga*. 2. Heg. ‘haurrei ematen zaiena’.

Pagaburu hitza, batzordearen ustez, hurrengorako uzteko modukoa da. Hala ere, eztabaida izan da eta, azkenean, hurrengo bilerarako A. Urrutiak hitz honen ingurukoak aztertuko ditu eta orduan hartuko da behar den erabakia.

Palu hitza sartzea onartu du batzarrak, *Bizk. Lgart.* oharrak alboan dituela.

Pankreas hitza sartzea ere onartu da. Hala ere, X. Kintanari *pankrea* forma hobearen iruditzen zaio. Hurrengorako utzi da auzi hau begiratzea.

Panorama eta *pantomima* hitzak sartuko dira. *Pardeleria* hitzari ere leku egingo zaio zerrendan, *fardeleria* hobetsiz, hala ere: *pardeleria** e. **fardeleria**.

Hiru ohargileon iruzkinak aztertu ondoren, eztabaidarako utziak ziren hitzak hartu dira eztabaidagai. *Ortuari* eta *ortulau* hitzak direla eta, X. Kintana "Bizk." oharra kentzearen aldeko azaldu da. Nahiago du *ortuari* eta *barazki* maila berekotzat eman. Sarasola jaunak erantzun dio esanaz literatur tradizioa hartu behar dela kontuan literatur hizkuntzak taxutzerakoan. Horren arabera, zerrendan datorren oharra zuzena dela eta gauzak dauden bezala utzi behar direla. Hala onartu da.

Hemen eten da hiztegi batuari dagokion eztabaida eta hurrengo gaiari heldu dio batzarrak.

F. Krutwig euskaltzainaren hutsartea hornitzeko bozketa

M. Azkaratek P. Salabururen ahala ekarri du, J. Haritschleharrek P. Charrittonena eta J. A. Aranak L. Villasanterena.

Hautagai bakarra da Andres Iñigo jauna. Bozketaren emaitzak honako hauek izan dira: Andres Iñigoren aldeko hamazortzi boto izan dira eta zuri, hiru. Beraz, A. Iñigo jaunak behar zituen botoak lortu ditu lehen bozketan eta, horrenbestez, bera da F. Krutwigen ondorengo euskaltzaina.

J. M. Satrustegiren txostena: Pertsona izendegiak egindako bideak

Pertsona izendegien inguruan berrogei urtetan zehar egindako lanaren berri eman du Satrustegi jaunak, izendegi lantze horren historia laburra eskainiz: argitalpen desberdinak, bakoitzaren xehetasunak, etab.

Eskuartekoak

Davanten eskaria

Euskaltzainburuak Davant jaunaren gutuna irakurri du, non proposatzen baitu "Euskaltzaindiak, Kataluniako bere kide guziz ofizialarekin, arazoa Europako erakundeetara eramanez, handik Frantziako gobernuaren bultzatzeko, adibidez Eurokartaren laster sintatzera, ahal oroz den bezala". Arazoa maiz aipatu da aurreko batzarretan ere. Zuzendaritzaren proposamena agertu du euskaltzainburuak: batzordeño bat osa dadila honako euskaltzain hauekin, A. Iñigo, H. Knörr, P. Charritton eta A. Urrutiarekin. Batzordeño honek proposatuko dio Euskaltzaindiari hartu behar den bidea.

Urteko Euskal Herritar Unibertsala

Eusko Jaurlearitzak eta Euskadiko Kutxak sortutako *Urteko Euskal Herritar Unibertsala* izeneko sarirako hautagaiak proposatzea eskatzen zaio Euskaltzaindiari. Berez, epea amaitzeaz da eta ez du inork izen berezirik proposatu Euskaltzaindiaren izenean aurkezteko.

Euskaltzaindiaren hurrengo kongresua

Euskaltzainburuak azaldu du 2.001. urtean Urkixoren omenez kongresu bat antolatzeaz pentsatu beharko lukeela Euskaltzaindiak. Batzorde bi eratuko lirateke, bata antolaketaz arduratzeko eta bigarrena, batzorde akademikoa. Oraindik urrun da urte hori baina komeni da ideia hori hausnartzen hastea.

Eta horrenbestez, amaitutzat eman da hil honetako batzarra, arratsaldeko ordu batean.

Euskaltzainburuak
Jean Haritschelhar

Idazkariak
Patxi Goenaga

* * *